

KDAJ IN KAKO DO VARUHA?

To je znak za Varuha človekovih pravic Republike Slovenije.

REPUBLIKA
SLOVENIJA

VARUH
ČLOVEKOVIH
PRAVIC

Ali kdo krši vaše pravice?

Ali kdo krši vaše temeljne svoboščine?

Se vam godi krivica?

Varuh pomaga in posreduje.

Varuh skrbi za to,

da vsi spoštujejo naše pravice.

LAHKO BRANJE

Varuh varuje pravice ljudi
v državi Sloveniji.

Rečemo,
da je Varuh človekovih pravic.

Tukaj boste izvedeli:

- **kdaj do Varuha,**
- **kdaj Varuh lahko pomaga,**
- **kdaj Varuh ne more pomagati,**
- **kako do Varuha,**
- **kako napišemo pobudo,**
- **kako Varuh pomaga.**

V Sloveniji je trenutno
varuh človekovih pravic
Peter Svetina.

V javnih ustanovah

včasih delajo napake.

Mogoče delajo nepravilno ali
pa ne delajo po zakonu.

Rečemo,

da delajo nezakonito.

Varuh zato nadzira njihovo delo.

Javnim ustanovam rečemo tudi
javni organi.

Katere javne ustanove Varuh nadzira?

Varuh spremlja in preiskuje delo:

- na policiji,
- centrih za socialno delo,
- občinah in upravnih enotah,
- v šolah,
- zdravstvenih domovih,
- domovih za starejše,
- zavodih in drugje.

KDAJ DO VARUHA?

Ljudje imamo različne probleme.

Varuh včasih:

- **posreduje** in
- **pomaga**.

Varuh **predlaga**,
da se kaj spremeni.

Varuh na problem **opozori**.

Varuh **ne more**:

- rešiti stvari
namesto drugih,
- posredovati,
ko se dva kregata,
- prisiliti koga,
da kaj spremeni.

KDAJ VARUH LAHKO POMAGA IN KAKO?

KDAJ VARUH NE MORE POMAGATI?

Varuh mogoče ne bo pomagal tako,
kot bi mi želeli.

Varuh lahko pove,
koga pokličite za pomoč,
da bo pomagal urediti stvari.

Varuh ne more
urediti stvari namesto tistih,
ki so problem povzročili.

Tu je nekaj primerov s slikami:

- kdaj Varuh lahko pomaga in kako,
- kdaj Varuh ne more pomagati.

KDAJ VARUH LAHKO POMAGA?

Otroci morajo na šolski avtobus
čakati ob zelo prometni cesti.

Starši pišejo Varuhu.

Varuh problem prouči.

Varuh na problem opozori občino.

Varuh občini naroči,

naj težavo reši.

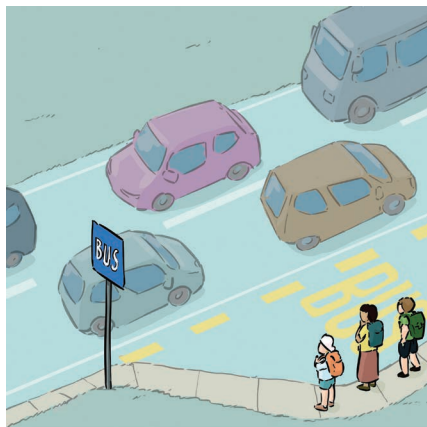
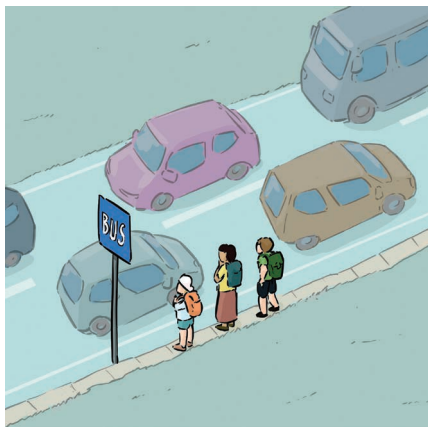
Občina uredi

postajališče za avtobus.

Zdaj so otroci na poti v šolo bolj varni.

Varuh je poskrbel

za pravico do varnosti.

KDAJ VARUH LAHKO POMAGA?

Slabovidna oseba od davčne ustanove dobi odločbo o odmeri dohodnine.

Odločba je napisana tako,

da je slabovidna oseba ne more prebrati.

Slabovidna oseba od davčne ustanove

večkrat poskuša dobiti odločbo v taki obliki,

da bi jo lahko prebrala.

Slabovidna oseba se zelo trudi, a ni uspešna.

Slabovidna oseba piše Varuhu.

Varuh opozori davčno ustanovo:

Invalidi imajo pravico,

da dobijo odločbe v obliki,

napisane na njim dostopen način.

KDAJ VARUH LAHKO POMAGA?

Jože in Mojca sta se ločila.

Jože je bil razočaran.

Skrbelo ga je,

ker bo premalo videl otroke.

Jože se je pritožil

na center za socialno delo.

Na centru za socialno delo mu niso odgovorili.

Jože je pisal Varuhu.

Varuh je centru za socialno delo povedal:

Jožetu pošljite odgovor.

Na centru za socialno delo so Jožetu odgovorili.

KDAJ VARUH LAHKO POMAGA?

Pavel je bil udeležen v prometni nesreči.
Menil je, da policisti niso ravnali strokovno.
Pavel se je pritožil Varuhu.
Varuh je posredoval
na Ministrstvo za notranje zadeve.
Ugotovili so, da so policisti
delo slabo opravili.
Več policistov je ravnalo malomarno in narobe.
Ugotovili so tudi,
da se je iztekel čas za pritožbo.
Varuh je predlagal, da se
policisti opravičijo Pavletu.
Policisti so predlog Varuha upoštevali.

KDAJ VARUH NE MORE POMAGATI?

Hruška raste na meji med dvema sosedoma.

Soseda sta se zaradi hruške skregala.

Varuh ne more posredovati
med dvema sosedoma,
ki se kregata za hruško na meji.

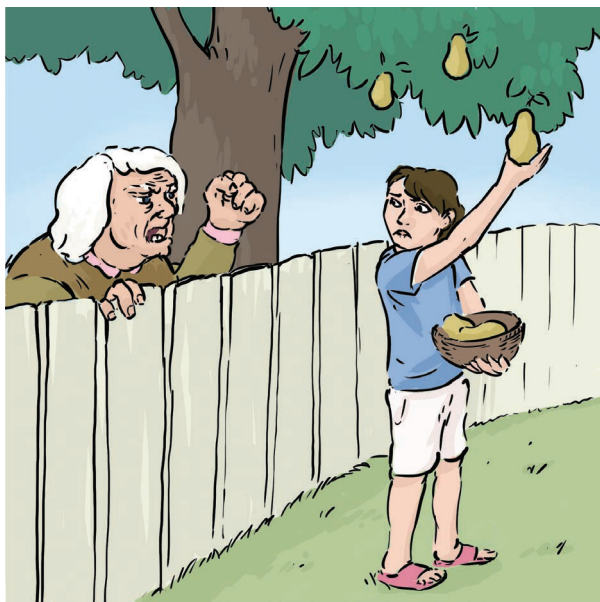
Varuh jima sporoči:

Spor lahko rešita po drugi poti.

Lahko se pogovorita.

Ali gresta na sodišče.

Hruška naj ne bo razlog, da se kregata.

KDAJ VARUH NE MORE POMAGATI?

Delavec in šef se kregata.

Delavec je dobil odpoved.

Delavec se pritoži Varuhu.

Varuh ne more pomagati.

Varuh obvesti delavca:

Obrnite se na

Inšpektorat Republike Slovenije za delo.

Pri tem problemu

lahko pomaga inšpektorat.

KAKO DO VARUHA?

Varuhu lahko pišemo pismo.

Rečemo, da pošljemo **pobudo**.

Pišemo na naslov:

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije,
Dunajska cesta 56,
1000 Ljubljana.

Na tem naslovu ima Varuh tudi **prostore**.

Varuh ima tudi **elektronski naslov**:

info@varuh-rs.si.

Varuha lahko tudi pokličemo.

Brezplačna telefonska številka Varuha:

080 15 30.

Več informacij najdemo tudi na **spletni strani**:

www.varuh-rs.si.

KAKO NAPIŠEMO POBUDO?

Pobudo **napišemo v maternem jeziku.**

Materni jezik Slovencev je slovenščina.

Maternih jezikov je več.

Pobuda mora biti **podpisana.**

V pismu pobude mora pisati:

- kdo smo – **ime in priimek,**
- naša **telefonska številka in e-poštni naslov.**

Napišemo še:

- **kaj se je zgodilo,**
- **kdaj je nastala kršitev,**
- **kdo je kršitev povzročil.**

Priložiti moramo dokaze.

Dokazi so: dopis, listina,
odločba, uradni zaznamek.

Karkoli v zvezi s tem, o čemer pišemo.

Dobro je, da damo pobudo čimprej.

Pobudo lahko napišemo
na prazen list papirja.
Lahko si pomagamo z obrazcem.

Obrazec najdemo na spletni strani:

www.varuh-rs.si.

Obrazec dobimo v prostorih Varuha.

V prostorih Varuha dobimo tudi informacije.

Če vas zanima več o Varuhu ali
če potrebujete pomoč, vprašajte.

Pridite nas obiskat.

Pišite nam.

Pokličite nas.

Pomagali vam bomo.

Povedali vam bomo:

- **kako napišete pobudo,**
- **kaj je dokaz,**
- **kdaj je pravi čas in drugo.**

KAKO VARUH POMAGA?

Varuh prebere pobudo.

Varuh ugotovi, ali lahko pomaga.

Varuh prebere:

- ustavo in zakone,
- mednarodne dokumente in zakone.

Varuh pridobi vse informacije.

Po potrebi nam postavi vprašanja.

Po potrebi poizve pri ustanovi,
ki smo jo opisali v pobudi.

Če je potrebno,
poizve pri ostalih ustanovah.

Varuh pogleda vse dokumente.

Varuh napiše, kaj je ugotovil.

Varuh lahko predlaga rešitve.

Informacije smo pripravili
zaposleni pri Varuhu človekovih pravic.

V lahko branje so priredili
sodelavci Zavoda Risa.

Ilustracije je narisal Peter Gaber.

Oblikoval je Jan Vasilijevič.

Lektorirala je Nina Vožič Makuc.

Tisk: Prima IP, d.o.o.

Besedilo je pripravljeno
v četrti stopnji lahkega branja.

© Slovenski znak za lahko branje.
Več informacij na www.lahkojebrati.si.

© Evropski znak za lahko branje: Easy to Read.
Več informacij na www.easy-to-read.eu.

